

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 436/2016-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED],
právne zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Polákom, Radlinského 1718, Dolný Kubín, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob 10/2016 z 13. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Cob 10/2016 z 13. apríla 2016 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“).

Sťažovateľka vyslovila nesúhlas s uznesením krajského súdu z 13. apríla 2016, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 9 Cb 36/2014-320 z 9. novembra 2015 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“), ktorým bolo zastavené konanie o návrhu navrhovateľa v 2. rade. Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že *«vystupuje ako žalovaný v konaní vedenom na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 Cb/36/2014 o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, proti žalobcovi v rade 1/ spoločnosti: [REDAKOVANÉ] a žalobcovi v rade 2/ spoločnosti: [REDAKOVANÉ]*

Predmetom konania sú dve (najskôr samostatné) žaloby o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom, ktoré záložné právo je zapísané na príslušných listoch vlastníctva v prospech sťažovateľa na základe zmlúv o zriadení záložného práva.

Okresný súd Dolný Kubín uznesením sp. zn. 9 Cb/36/2014-320 zo dňa 9. 11. 2015 výrokom I. konanie o žalobe žalobcu v 2/ rade zastavil. Výrokom II. uložil žalobcovi v 2/ rade povinnosť zaplatiť žalovanej trovy právneho zastúpenia vo výške 342,79 Eur. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca v 2/ rade podal žalobu o určenie, že nehnuteľnosti... nie sú zaťažené záložným právom v prospech žalovanej. V priebehu konania bola táto vec, vedená pod sp. zn. 9 Cb/32/2014, spojená s obdobnou vecou žalobcu v 1/rade a bola ďalej vedená pod sp. zn. 9 Cb/36/2014. ...

Proti citovanému uzneseniu... podal sťažovateľ odvolanie...

Krajský súd v Žiline (ďalej len „porušovateľ“) uznesením sp. zn. 13 Cob/10/2016 zo dňa 13. 04. 2016 rozhodol, že uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín č. k. 9 Cb/36/2014-320 zo dňa 9. 11. 2015 potvrdzuje. ...

Porušovateľ v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že... nezistil existenciu žiadnych dôležitých dôvodov na strane žalovanej, pre ktoré by konanie na základe späťvzatia žaloby žalobcom v 2/ rade nemalo byť zastavené, a preto napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne rozhodnutie podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p.

Sťažovateľ má za to, že napadnutým rozhodnutím bola porušená základná zásada civilného práva a to zásada zákazu odoprenia spravodlivosti nakoľko porušovateľ

a prvostupňový súd nielenže nezabezpečili súdnu ochranu práv sťažovateľa ktoré sú zakotvené v platnom práve, ale aj bez zákonného dôvodu rozhodli, že neposkytnú právnu ochranu subjektu domáhajúcemu sa súdnej ochrany!

Porušenie... základných práv sťažovateľ vidí v tom, že tak súd prvého stupňa ako ani odvolací súd nevzhládli existenciu dôležitých dôvodov na strane sťažovateľa, pre ktoré by konanie na základe späťvzatia žaloby žalobcom v 2/ rade nemalo byť zastavené, a to napriek tomu, že dôvody nesúhlasu so späťvzatím žaloby, ktoré sťažovateľ v konaní predostrel boli a sú dané. ...

Meritórne rozhodnutie súdu o žalobe spoločnosti [REDAKOVANÉ] ohľadom existujúceho a platne zapísaného záložného práva totiž budú mať význam pre právne postavenie žalovaného jednak ako záložného veriteľa, ale aj ako účastníka v konkurznom konaní vedenom na majetok úpadcu [REDAKOVANÉ].., ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 1 K 12/2015, ktorého je sťažovateľ účastníkom! ...

Sťažovateľ považuje rozhodnutie porušovateľa i prvostupňového súdu za arbitrárne a nezákonné.

Závažným dôvodom, pre ktorý sťažovateľka nesúhlasila so späťvzatím návrhu je tá skutočnosť, že žalobca v rade 2/ vo svojej žalobe, ako aj v priebehu konania uvádza, že pohľadávka, ktorá je zabezpečená zriadením záložného práva na nehnuteľnosť uvedenú v žalobnom petite zanikla v celom rozsahu a že záložné právo zapísané k predmetnému bytu vo vlastníctve žalobcu v rade 2/ zaniklo splnením. ...

Žalobca v rade 2/ na názore o tom, že pohľadávka zanikla splnením zotrval napriek skutočnosti, že v konaní o určenie neexistencie záložného práva boli vykonané viaceré pojednávania a existencia pohľadávky, ktorá je zabezpečená záložným právom priamo vyplýva z právoplatného a vykonateľného rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2 Cb/7/2014-177 zo dňa 20. 08. 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina 13 Cob/460/2014 zo dňa 17. 06. 2015. ...

Hlavným dôvodom pre ktorý sťažovateľ nesúhlasí so späťvzatím návrhu je tá skutočnosť, že zo správania žalobcu v rade 2/ v tomto konaní, ale aj v rámci konaní vedených na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 2 Cb/7/2014 a na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 13 Cob/460/2014 má sťažovateľ odôvodnenú obavu, že po

právoplatnosti uznesenia o zastavení konania uplatní voči nej neoprávnené nároky na základe tých istých dôvodov znova v inom konaní.

Táto obava sťažovateľa sa v celom rozsahu potvrdila, keď spoločnosť [REDACTED] [REDACTED] argumentáciu o neexistencii pohľadávky sťažovateľa neváhala použiť dokonca v odvolaní zo dňa 12. 05. 2016 proti uzneseniu Okresného súdu Žilina sp. zn. 2 K/13/2015-168 zo dňa 20. 04. 2016, ktorým súd vyhlásil konkurz na majetok spoločnosti [REDACTED] [REDACTED] ...

Súd prvého stupňa podľa názoru sťažovateľa účelovo nevzhladol existenciu dôležitých dôvodov na strane sťažovateľa, pre ktoré tento neudelil súhlas so späťvzatím žaloby z dôvodu, aby nebol v zmysle ust. § 159 ods. 2, ods. 3 O. s. p. viazaný výrokom rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2 Cb/7/2014-177 zo dňa 20. 08. 2014 a rozsudku Krajského súdu Žilina 13 Cob/460/2014 zo dňa 17. 06. 2015 a mohol tak nanovo posudzovať existenciu hmotnoprávneho vzťahu medzi sťažovateľom a žalobcom 2/, ktorý tvorí hmotnoprávny základ pohľadávky zabezpečenej sporným záložným právom! ...

Porušovateľ potvrdením uznesenia prvostupňového súdu a súd prvého stupňa zastavením konania o žalobe žalobcu v rade 2/ de facto vytvoril právny stav, kedy spoločnosť [REDACTED] prestala byť účastníkom konania vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 Cb/36/2014, čím zmaril plný úspech sťažovateľa v konaniach vedených na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 2 Cb/7/2014 a na Krajskom súde Žilina pod sp. zn. 13 Cob/460/2014 a vytvoril priestor pre špekulatívnu argumentáciu spoločnosti [REDACTED] ...

Je zrejmé, že konania pôvodne vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 9 Cb/36/2014 a 9 Cb/32/2014 boli spojené do jedného konania, ktoré je v súčasnosti vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 9 Cb/36/2014. Pokiaľ je účastníkom tohto konania žalobca v rade 2/, potom je súd rozhodujúci o nárokoch žalobcov viazaný závermi rozsudku Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2 Cb/7/2014-177 zo dňa 20. 08. 2014 a rozsudku Krajského súdu Žilina 13 Cob/460/2014 zo dňa 17. 06. 2015, a to s poukazom na ust. § 159 ods. 2 O. s. p., pričom pokiaľ súd pripustí vystúpenie žalovaného v rade 2/ z konania, potom bude žalobca v rade 1 / argumentovať, že právoplatné rozsudky o potvrdení pohľadávky, ktorá je zabezpečená predmetnými záložnými právami k nehnuteľnostiam sa na neho nevzťahujú.

Odôvodnená obava vo vzťahu k argumentačnej línii žalobcu v rade 1/ a v rade 2/ bude pretrvávať až do času, kým nenadobudne právoplatnosť meritórny rozsudok súdu v predmetnej veci, v ktorom bude konštatovaná nedôvodnosť podaných žalôb. ...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že uvedené právne východiská sa vzťahujú na obe označené práva (IV. ÚS 147/08).

Rozhodnutím o zastavení konania možno predovšetkým porušiť právo na súdnu ochranu.

Všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku a tiež súvisiacich predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú v občianskom súdnom konaní poskytovať materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O. s. p., obdobne IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04). ...

Právne závery uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia porušovateľa sú podľa nášho názoru v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy uvedenej v ust. § 96 ods. 2 O. s. p. a preto ich možno považovať za odporujúce článku čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru. Vzhľadom na to možno tieto skutkové a právne závery označiť za nepreskúmateľné a za svojvoľné, vybočujúce z rámca uvedených ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.

Závery porušovateľa uvedené v napadnutom uznesení sú preto nesprávne, nerešpektujú zásadné rozhodnutia Ústavného súdu SR a Európskeho súdneho dvora v otázke problematiky prejudiciálneho účinku právoplatného rozhodnutia.

Porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa v tomto konaní je tak závažným porušením, že toto porušenie, nie je napravitel'né ani odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu.

Napadnuté rozhodnutia súdov a dôsledky z nich vyplývajúce nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku v spojitosti

s uznesením o zastavení konania. Proti napadnutému uzneseniu nie je možné podať dovolanie, vzhľadom na zákonnú úpravu ust. § 239 ods. 1, ods. 2 O. s. p. ...

Postupom a napadnutým uznesením porušovateľa bola zmarená účinná ochrana nielen procesných a vecných práv sťažovateľa a úpadcu, ale aj tretích dotknutých osôb (konkurzných veriteľov v konkurznom konaní vedenom na majetok sťažovateľa). Krajský súd v Žiline ako súd odvolací v označenom odvolacom konaní úplne odignoroval odvolacie dôvody, ktoré proti uzneseniu súdu prvého stupňa vzniesol sťažovateľ, čím uprel sťažovateľovi možnosť v súlade s právnou úpravou konkurzu a reštrukturalizácie uplatňovať jeho práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva nerušene vlastniť majetok prostredníctvom právnych prostriedkov a postupov osobitne ustanovených pre oblasť konkurzu a reštrukturalizácie.

Právo úpadcu, tretích osôb ako aj práva veriteľov či dlžníkov úpadcu na súdnu a inú právnu ochranu sa v prípade, ak je predmetom súdneho konania majetkové právo podliehajúce konkurzu, naplňa prostredníctvom osobitných konaní upravených v ZoKR ale aj v OSP. Súd nerešpektujúci prednosť týchto právnych prostriedkov zmaril možnosť sťažovateľa, úpadcu, resp. nepriamo aj dotknutých osôb, teda veriteľov účinne uplatňovať svoje práva. Ak má oprávnený subjekt, v tomto prípade správca úpadcu za to, že na naplnenie práv úpadcu a účelu konkurzného konania je potrebné neudelit' súhlas so späťvzatím žaloby v zmysle ust. § 96 ods. 2 O. s. p. a v začatom konaní pokračovať je nie len oprávnený, ale aj povinný tak urobiť.

Je legitímne od súdu ako štátneho orgánu očakávať, že bude sledovať verejne prístupné informácie zverejňované o účastníkoch konania v Obchodnom vestníku, resp. že mu budú známe skutočnosti z vlastnej rozhodovacej činnosti, ktoré skutočnosti účastníci konania ani nemusia dokazovať. V tomto svetle vyznieva tvrdenie porušovateľa o tom, že žalobca 1/ aj tak bude môcť použiť rovnakú právnu argumentáciu ako žalobca v rade 2/ ktorý z konania vystúpi ako alibistické a účelové.»

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd o jej sťažnosti takto rozhodol:

«1. „Uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13 Cob/10/2016 zo dňa 13. 04. 2016, ktorým Krajský súd v Žiline rozhodol, že uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 9 Cb/36/2014-320 zo dňa 9. 11. 2015 potvrdzuje bolo porušené základné právo sťažovateľa

podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.“

2. „Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline 13 Cob/10/2016 zo dňa 13. 04. 2016, ktorým Krajský súd v Žiline rozhodol, že uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 9 Cb/36/2014-320 zo dňa 9. 11. 2015 potvrdzuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

3. „Zároveň sťažovateľ žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 363,80 € a túto poukázať jeho právnomu zástupcovi na účet...“»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podstatou námietok sťažovateľky je jej nesúhlas s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho uznesení, ktorým krajský súd potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne. Podľa sťažovateľky krajský súd rozhodol v rozpore so zákonom a jeho rozhodnutie je arbitrárne.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Prvoradou úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („iura novit curia“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (mutatis mutandis napr.

I. ÚS 19/02, I. ÚS 50/04, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06). O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a sú v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým uznesením krajského súdu porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods.1 dohovoru, teda otázky, či označeným rozhodnutím došlo k ústavne neakceptovateľnému výkladu príslušných procesných ustanovení a rozhodnutie nesie znaky arbitrárnosti, je potrebné zohľadniť odôvodnenie uznesenia okresného súdu, ako aj krajského súdu a tiež namietaný procesný postup okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Krajský súd po citácii ustanovenia § 96 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne. V odôvodnení uviedol:

«... citovaná zákonná úprava pre nesúhlas žalovaného, ktorý má byť podkladom pre rozhodnutie o neúčinnosti späťvzatia žaloby súdom, vyžaduje, aby bol podložený vážnymi dôvodmi, pričom nestanovuje, čo možno za vážne dôvody na strane žalovaného, pre ktoré súd konanie nezastaví, považovať. S prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu a na povahu uplatneného nároku je preto potrebné vždy zvážiť, či nesúhlas so späťvzatím žaloby je založený na právnom alebo inom, napríklad morálnom, procesne ekonomickom a pod. záujme žalovanej strany, ktorý je spôsobilý odôvodniť požiadavku, aby o žalobe bolo meritórne rozhodnuté napriek prejavenej vôli žalobcu pokračovať v spore

(rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32 Odo 995/2004). V sporovom konaní je tento záujem spravidla daný, ak ide o konanie, ktoré mohlo byť začaté aj na návrh žalovaného a ktorého výsledkom je rozhodnutie majúce povahu tzv. iudicium duplex, alebo vtedy, ak má meritórne rozhodnutie význam pre právne postavenie žalovaného (obdobne rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 275/2005). O spory označované ako iudicium duplex sa jedná v prípade konaní, v ktorých účastníci na oboch stranách majú tak postavenie žalobcu, ako aj postavenie žalovaného, a v ktorých súd nie je viazaný návrhmi účastníkov, pretože spôsob vyporiadania vyplýva priamo zo zákona (napr. konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva). Za vážne dôvody na strane žalovaného možno vo všeobecnosti označiť dôvody významné pre prejednanie veci, ktoré musia byť vecné, musia sa týkať podstaty sporu a viesť k záveru o dôležitosti rozhodnutia vo veci samej pre právne postavenie žalovaného.

V prejednávacom prípade žalobca v 2/ rade podal proti žalovanej žalobný návrh vymedzený ako určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom. Nejedná sa teda o konanie, ktoré by malo povahu konania iudicium duplex. Okrem charakteru konania môžu byť príčinou nesúhlasu so späťvzatím aj vážne mimoprávne napr. etické relevantné okolnosti, alebo vážne procesno-právne dôvody. Podľa názoru krajského súdu sa však v prípade žalovanou uvádzaných dôvodov nejedná o skutočnosti, ktoré by mali takýto charakter. Žalovaná ako dôvod pre nesúhlas so späťvzatím uviedla, že nárok uplatnený žalobcom v 2/ rade v dôsledku späťvzatia žaloby nezanikne a žalobca v 2/ rade ho tak bude môcť znova uplatniť. V súvislosti s touto námietkou dáva krajský súd do pozornosti dispozičnú zásadu, ktorou je ovládané občianske súdne konanie. V zmysle tejto zásady určuje žalobca predmet konania a zároveň stanovuje medze, v ktorých má súd vec prejednať a rozhodnúť o nej. Žalobca je tak v konaní dominus litis (pán sporu), ktorý disponuje konaním a jeho predmetom, a preto procesné oprávnenia týkajúce sa akejkoľvek dispozície so žalobou prináležia výlučne žalobcovi. Žalobca rozhoduje o existencii sporu a je tak výlučne na jeho vôli, či podá žalobu a či v priebehu konania bude mať záujem na zmenách v nim vedenom súdnom konaní a v akom rozsahu, a to tak pokiaľ ide o subjekty na strane žalovaného, ako aj o rozsah žalobou uplatneného nároku. Podľa ust. § 96 O. s. p. môže žalobca ako pán sporu kedykoľvek za konania zobrať žalobu späť. Toto oprávnenie žalobcu

je procesným vyjadrením dispozičnej zásady, ktorá je vyústením autonómnej vôle, ako jednej zo základných zásad, ktorými sa riadia právne vzťahy v oblasti súkromného práva. Nemôže preto obstať námietka žalovanej, že žalobca v 2/ rade po prípadnom zastavení konania môže žalobu s rovnakým nárokom podať opätovne. Je výlučne na vóli žalobcu, či žalobu voči žalovanej podá, či v tomto konaní bude pokračovať, alebo či po prípadnom zastavení konania uplatní svoj nárok opätovne. Takéto dispozičné oprávnenie žalobcu však na druhej strane so sebou nesie aj procesnú zodpovednosť žalobcu za jeho prípadný neúspech v takomto konaní alebo za zavinenie zastavenia konania o žalobe, ktorá nebola podaná dôvodne. Obava žalovanej, že po zastavení konania žalobca v 2/ rade nárok uplatní opätovne, preto nemôže byť relevantným dôvodom pre nesúhlas žalovanej so zastavením konania.

Rovnako nemôže obstať ani námietka žalovanej, že tak žalobca v 1/ rade ako aj žalobca v 2/ rade podali návrh na určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené záložným právom na identických skutkových tvrdeniach. V prejednávanom prípade sa na strane žalobcov nejedná o nerozlučné procesné spoločenstvo, a preto každý z účastníkov konania na strane žalobcu koná sám vo svojom mene a jeho úkony nemajú vplyv na právne postavenie druhého zo žalobcov. S ohľadom na uvedené preto nemožno súhlasiť so žalovanou, že je nevyhnutné, aby žalobca v 2/ rade zostal účastníkom konania, nakoľko po zastavení konania v časti jeho žaloby bude môcť žalobca v 1/ rade argumentovať, že právoplatný rozsudok Okresného súdu Ružomberok v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline o potvrdení existencie záložným právom zabezpečenej pohľadávky sa na žalobcu v 1/ rade nevzťahuje. S ohľadom na samostatné procesné spoločenstvo účastníkov konania na strane žalobcu, je krajský súd názoru, že zotrvanie či nezotrvanie žalobcu v 2/ rade v konaní, nemá žiaden vplyv na možnosť žalobcu v 1/ rade na svoju obranu uplatniť žalovanou uvádzanú argumentáciu.

Podľa krajského súdu nie je relevantná ani odvolacia námietka žalovanej, že v prípade zastavenia konania nedôjde k meritórnemu rozhodnutiu vo forme právoplatného rozsudku ohľadom nedôvodnosti podaných žalôb žalobcu v 1/ a v 2/ rade. Krajský súd je názoru, že žalovanej nič nebráni, aby svoje prípadné nároky voči žalobcovi v 2/ rade po zastavení konania uplatnila takým procesným postupom, v rámci ktorého je možné vyriešiť aj žalobcom v 2/ rade spochybňovanú existenciu záložného práva. Krajský súd v tejto

súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 29Cdo 2854/2000, v zmysle ktorého „nie je dôvodom pre relevantný nesúhlas ani skutočnosť, že prípadné rozhodnutie vo veci samej by záležitosť medzi účastníkmi definitívne vyriešilo, čím by sa predišlo ďalším prípadným sporom“.»

Z obsahu odôvodnenia uznesenia krajského súdu vyplýva, že krajský súd otázke existencie vážnych dôvodov na strane sťažovateľky, pre ktoré nesúhlasil so späťvzatím návrhu navrhovateľom v 2. rade v namietanom konaní, venoval náležitú pozornosť a ústavne akceptovateľným spôsobom sa vyporiadal so všetkými odvolacími námietkami sťažovateľky. Jeho odôvodnenie je podrobné a vyčerpávajúce, teda nenesie znaky arbitrárnosti.

Právne hodnotenie veci sťažovateľky realizované krajským súdom nevykazuje ani znaky svojvoľného rozhodnutia, ani rozhodnutia neodôvodneného či vychádzajúceho zo zjaveného omylu v skutkových, resp. právnych otázkach. Nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) pritom rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu potvrdzujúceho procesný postup okresného súdu nestotožňuje, sama osebe nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že nie je ďalšou inštanciou všeobecného súdnictva oprávnenou zasahovať do výsledkov súdneho konania, pokiaľ sú tieto svojimi účinkami zlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Z ústavnoprávneho hľadiska teda niet žiadneho dôvodu na spochybňovanie záverov uvedeného rozhodnutia krajského súdu, a preto ústavný súd považoval sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, na základe čoho ju bolo namieste odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru považuje za dôležité zdôrazniť, že navrhovatelia v 1. a 2. rade v namietanom konaní neboli v postavení nerozlučných spoločníkov, v dôsledku čoho nie je namieste argumentácia sťažovateľky o dôležitosti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 2 Cb 7/2014-177 z 20. augusta 2014 a nadväzujúceho rozsudku krajského súdu sp. zn. 13 Cob 460/2014 zo 17. júna 2015 vo vzťahu k obom navrhovateľom poukazom na § 159 ods. 2 OSP.

Podľa § 159 ods. 2 OSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

V zmysle citovaného ustanovenia nie je prípustné bez zákonných dôvodov (napr. § 531, 533 Občianskeho zákonníka) prenášať povinnosť plniť na základe právoplatného rozhodnutia na subjekt, ktorý nebol účastníkom konkrétneho konania. Ak nastal prechod povinností z právoplatného rozsudku na iný subjekt, než ktorý bol povinný podľa právoplatného rozhodnutia sťažovateľke plniť, dochádza aj k prechodu zabezpečovacích inštitútov, ktorých posudzovaniu platnosti sa súd nevyhne bez posúdenia pôvodného záväzkového vzťahu medzi zmluvnými stranami. Preto obava sťažovateľky, že dôjde k opakovanému posudzovaniu hmotnoprávneho vzťahu (vrátane záložnej zmluvy) medzi ňou a navrhovateľom v 2. rade, nemôže privodiť porušenie jej ústavného práva na prístup k súdu a na spravodlivý súdny proces.

Taktiež prípadným zotrvaním navrhovateľa v 2. rade v konaní by nemohlo dôjsť k obmedzeniu argumentačnej voľnosti navrhovateľa v 1. rade, ako to nesprávne interpretuje sťažovateľka v sťažnosti. Opačný postup by bol v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd dospel k záveru, že právo na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a právo na spravodlivé súdne konanie sťažovateľke nie je upreté, ak právny vzťah medzi ňou a navrhovateľom v 2. rade bude posudzovaný bez účasti navrhovateľa v 2. rade, hoci aj len ako predbežná otázka.

Právo sťažovateľky vymôcť právoplatne priznanú pohľadávku výkonom záložného práva nie je dotknuté vystúpením navrhovateľa v 2. rade z konania. Zo samotného tvrdenia sťažovateľky v sťažnosti vyplýva, že na príslušných listoch vlastníctva je záložné právo naďalej zapísané, čo predstavuje jej právnu istotu vo vzťahu k vymožitelnosti právoplatne priznanej pohľadávky, pokiaľ sa nepreukáže opak. Prípadné rozhodnutie záložného dlžníka (v danom prípade navrhovateľa v 2. rade) domáhať sa svojich nárokov (či už dôvodných alebo nedôvodných) opakovane na nestrannom a nezávislom súde a v čase, ktorý bude pre neho najpriateľnejší, ako aj v konaní, ktoré si zvolí (konkurzné alebo občianskoprávne), je jeho výsostným právom zaručeným čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré nemôže byť obmedzené prianím sťažovateľky mať sporný vzťah vyriešený definitívne čo najskôr, teda v prebiehajúcom konaní. Preto bola sťažnosť sťažovateľky odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na uvedené rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v danej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016